

[Kantova myšlenka nepoznatelnosti tzv. „věci o sobě“]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2001](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2001](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 1. 10. 2001
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 1. 10. 2001

[Kantova myšlenka nepoznatelnosti tzv. „věci o sobě“]

Kantovu myšlenku nepoznatelnosti tzv. transcendentní skutečnosti, tzv. „věci o sobě“, je možno také reinterpretovat v tom smyslu, že žádná skutečná „věc“, či lépe „pravé jsoucno“, není pojmově uchopitelná jako celek, taj. ve své úplnosti, neboť má především časový charakter, který v pojmovém uchopení (stále ovšem míníme pojmovost starého, tj. řeckého, metafyzického typu) je nejenom zanedbáván, ale přímo padá pod stůl. Ale to není vše, neboť i samu časovost musíme pochopit jinak, novým způsobem, tj. nesmíme časovost dané věci (daného jsoucna jako celku) oddělit jako něco jí vnějšího, jako něco vůbec všem jsoucům vnějšího a jen proto jim společného. Společný čas je výsledkem časování jednotlivých jsoucn, není základem ani předpokladem jejich časování, které je jim původní. Při této reinterpretaci, zapojíme do kontextu jednak kritiku zpředměťujícího myšlení, jednak otevřeme cestu k revizi řecké pojmovosti a tím k postupnému ustavování nového typu (event. nových typů) pojmovosti, a v neposlední řadě si zjednáme přístup k analýze časovosti a časování, která až dosud neměla k dispozici nejen vhodný myšlenkový aparát, ale především vhodné podmínky pro prezentaci, ani, samo vidění (nahlédnutí) časových kontextů a jejich vzájemné propojenosti. – Nelze však nechat bez komentáře sám termín: slova „transcendentní“ by mělo být s ohledem na etymologii užíváno mnohem pečlivěji a opatrněji, než bývá zvykem. V kořenu slova je latinské „scando“, což je „šplhám“. Šplhat však můžeme jen my, tj. člověk jako subjekt, jen ten může být „šplhající nad či přes“, „transcendens“. To, k čemu pak „přešplhává“, není a nemůže být (vzhledem k němu) šplhající, nýbrž leda sestupující, tedy „descendentní“.

(Písek, 011001-1.)